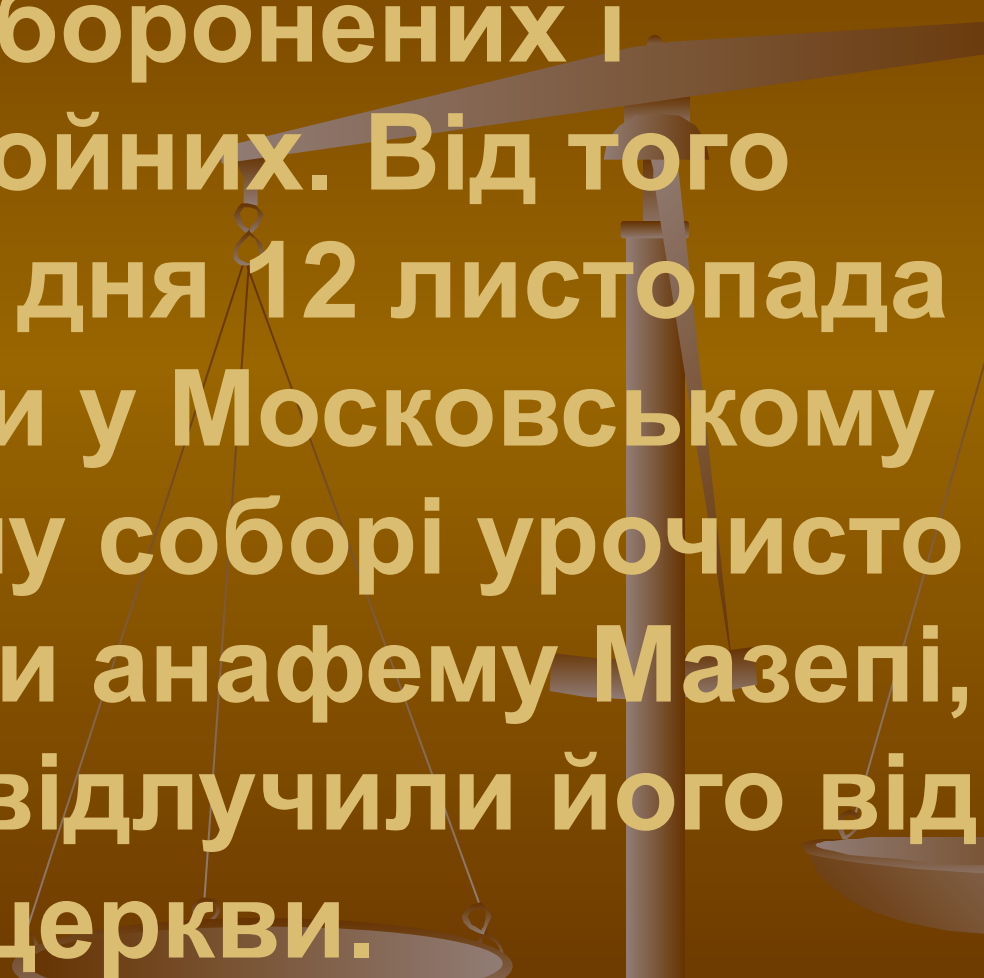

Іван Мазепа ЯК ЛЮДИНА

Більше двох з половиною століть ім`я Мазепи належало до заборонених і непристойних. Від того пам`ятного дня 12 листопада 1708р., коли у Московському Успенському соборі урочисто проголосили анафему Мазепі, прокляли і відлучили його від церкви.

Ця людина розмахнулася на саме
святе – союз України з Росією,
який було закріплено у Переяславі
Хмельницьким ще у 1654р. Ця
людина шляхом підлабузництва і
підкупу захопила гетьманську
булаву, вся його подальша
політика була направлена на
дальше зростання великого
землеволодіння.

Він був найбільшим земельним магнатом, який ніколи не любив і не служив своєму народу. Все життя він тягнувся до польських можновладців і прислужував їм, уміло поєднуючи це з плазуванням перед Петром I.

В ході північної війни він переходить на бік шведського короля Карла XII. З його вини загинули жителі м.Батурина, сотні українців, за що він був проклятий своїм же народом і в українському фольклорі виступає як "проклята Мазепа", як "зрадник українського народу".

The background of the image is a solid dark orange color, overlaid with a pattern of lighter orange, semi-transparent leaf silhouettes. The leaves are scattered across the frame, some overlapping, creating a textured, autumnal feel. The text is centered in a white, serif font.

Думки великих
людей

Лорд Байрон обрамував його ім`я золотом і самоцвітами. Він, зокрема писав: "...відтак сам Мазепа, осіяний промінням слави, стає символом свободи для всіх наступних поколінь, а його ім`я – глибоко шанованим".

Вольтер писав про Мазепу, що
“козаки поважали його за
бистроту розуму. Ця повага, яка
збільшувалась щоденно,
спонукала царя іменувати його
князем України”.

Іван Мартинов, французький громадянин російського походження, писав: “Мазепа, як і Богдан, мав дійсний намір повернути Україні самостійність і обрав для здійснення свого плану найслухніший час”.

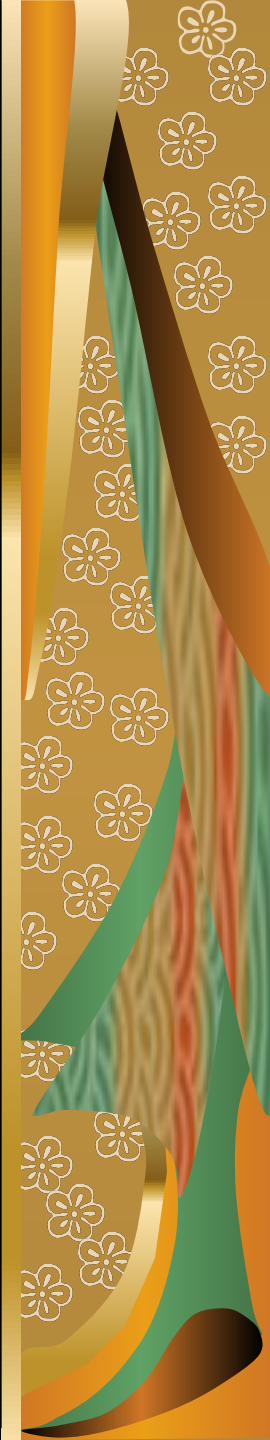
**Віктор Гюго і лорд
Байрон написали поеми
про Мазепу, з нього
писали портрети, про
нього написано багато
художніх творів, його
життя і діяльність
досліджували історики.**

**Яким шляхом
Мазепа добрався
до гетьманської
булави?**

Це був шлях підлабузника і кар`єриста.Тільки з 1669 по 1687 рік він встиг побувати на службі у Правобережного гетьмана Дорошенка, потім перейшов до Лівобережного гетьмена Самойловича. Мазепа спочатку підступно зрадив гетьмана, а потім підсунувши хабаря 10 тис. червінців царському воєводі Голіцину, став сам гетьманом України.

Багато вітчизняних істориків пояснюють обрання Мазепи гетьманом саме цим хабарем. За свідченням самого Мазепи, він дійсно пообіцяв, а потім і передав Голіцину цю суму, а крім того, ще й чимало коштовностей.

Але хабарництво в той час було звичним серед російських урядовців. Жодне питання не вирішувалося без “приношення”. Не дав би хабаря Мазепа - цю суму московські вельможі витягли б з іншого претендента на гетьманську булаву. А давайте подивимось, чи була в Україні тоді альтернатива Мазепі?

Можливо, французький дипломат Жак Блюз, який у 1704р. зустрічався з Мазепою? Він був гостем гетьмана у Батурині. О, що це за людина. Мова його така добірна й чепурна. Він мав великий досвід у політиці, слідкував за подіями за кордоном. У розмові дуже обережний і намагався більше слухати, ніж говорити. Це дійсно великий політик. Він вважав, що кандидатура Мазепи була найкращою на роль гетьмана України, а факт передачі хабаря не мав великого значення.

Але виникає запитання, чому така освічена людина пішла на підписання Коломацьких статей, які ще більше урізували автономію України і водночас затверджували ще більші пільги за старшиною. Хіба це не прямий доказ того, що новоявлений гетьман не дбав про свій народ і волю України, а думав тільки про своє збагачення і старшинську верхівку?

Всім відомо, що, за звичаєм, при виборі нового гетьмана між українською і російською стороною підписувалася угода, тобто, що кожна сторона зобов'язувалася робити і чого робити не сміє. Такий договір був підписаний 25 липня 1687р. на березі Коломака у сучасній Харківській обл. Всього тут складено 22 пункти угоди. Ось деякі з них:

1. Щоб український народ мав свої права і свободи, про які було домовлено ще з Хмельницьким.
2. Говорив, що у Києві, Хмельницькому, Переяславі будуть перебувати російські воєводи, але у справи козацькі не втручатимуться.
3. Підтверджував, що після смерті гетьмана обрання нового буде в попередніх правах, а государі пришлють йому клейноди.
4. Забороняв зносити гетьмана з іншими державами, що повністю не відповідало автономному устрою України.

Як бачимо,
Коломацькі статті
мали позитивні і
негативні пункти.

**Чому гетьман не
настоював на
виконанні тих
пунктів, що
давали волюності
українцям?**

**Чому дозволив цим
договором
обмежити
гетьманщину?**

Аналіз історичних документів засвідчує, що з самого початку свого гетьманування Мазепа не хотів загострювати відносини з Москвою. Він сподівався, що покірністю можна охопити Україну перед остаточною загибеллю. Тільки завдяки його хистові і дипломатичному таланту він зміцнив владу в Україні і стосунки з Москвою.

Все це зробив Мазепа, щоб
зміцнити свою владу в Україні
і збільшити свої багатства. Хто
може заперечувати, що
Мазепа був найбагатшою
людиною в Україні. У його
підданстві було понад 100 тис.
селян в Україні і 20 тис.
кріпаків в ряді повітів Росії.

Мазепа був дійсно великим землевласником і феодалом, і на нього працювали селяни не тільки України, а й Росії. У наш час дуже модним стало слово “меценат”.

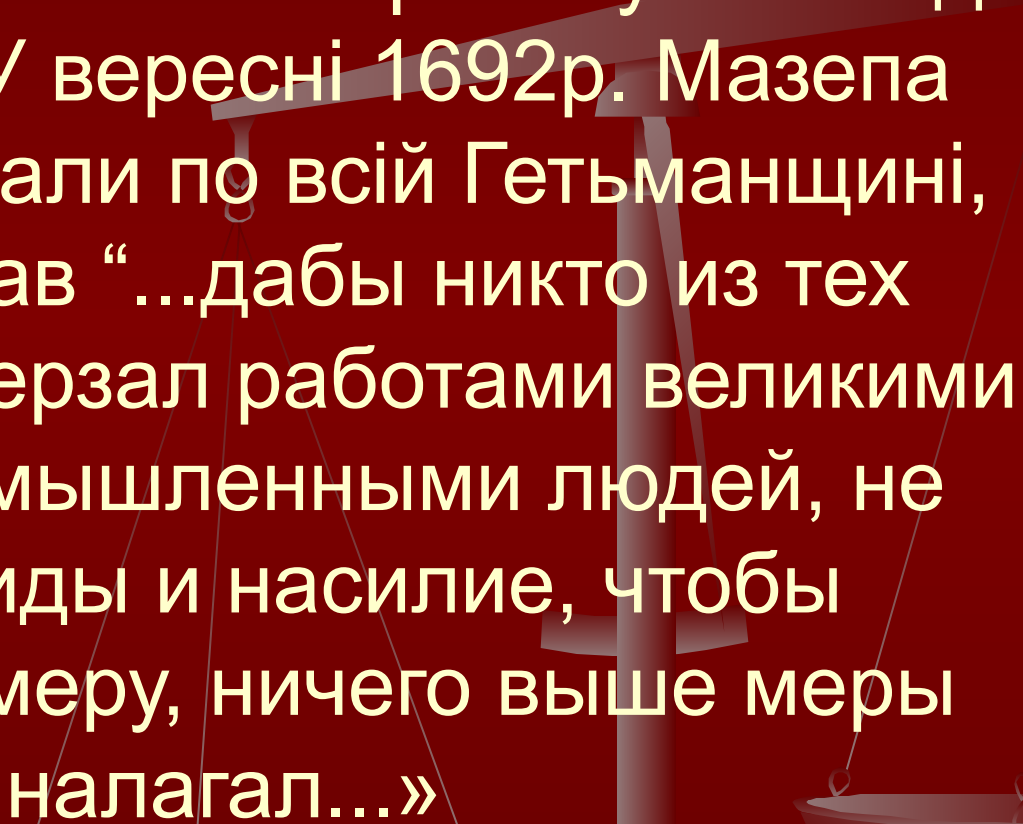
**Чи відомо, яких
розмірів сягало
меценатство
Мазепи?**

Іван Мазепа як меценат

За свідченнями осавули Гамалії, розмах і розміри меценатства гетьмана дуже вражали. Вже після смерті Мазепи спробували підрахувати все те, що він видав своєю щедрою рукою. Ось декілька пунктів з цього списку:

- Мур довкола Печерського монастиря і церкви – 1млн.
- Великий дзвін і дзвіниця Печерського монастиря – 73000 золотих.
- Церква Київської колегії з гімназіями – 200000 золотих.
- Церква у Глухові – 20000 золотих.
- Церква у Батурині – 20000 золотих.

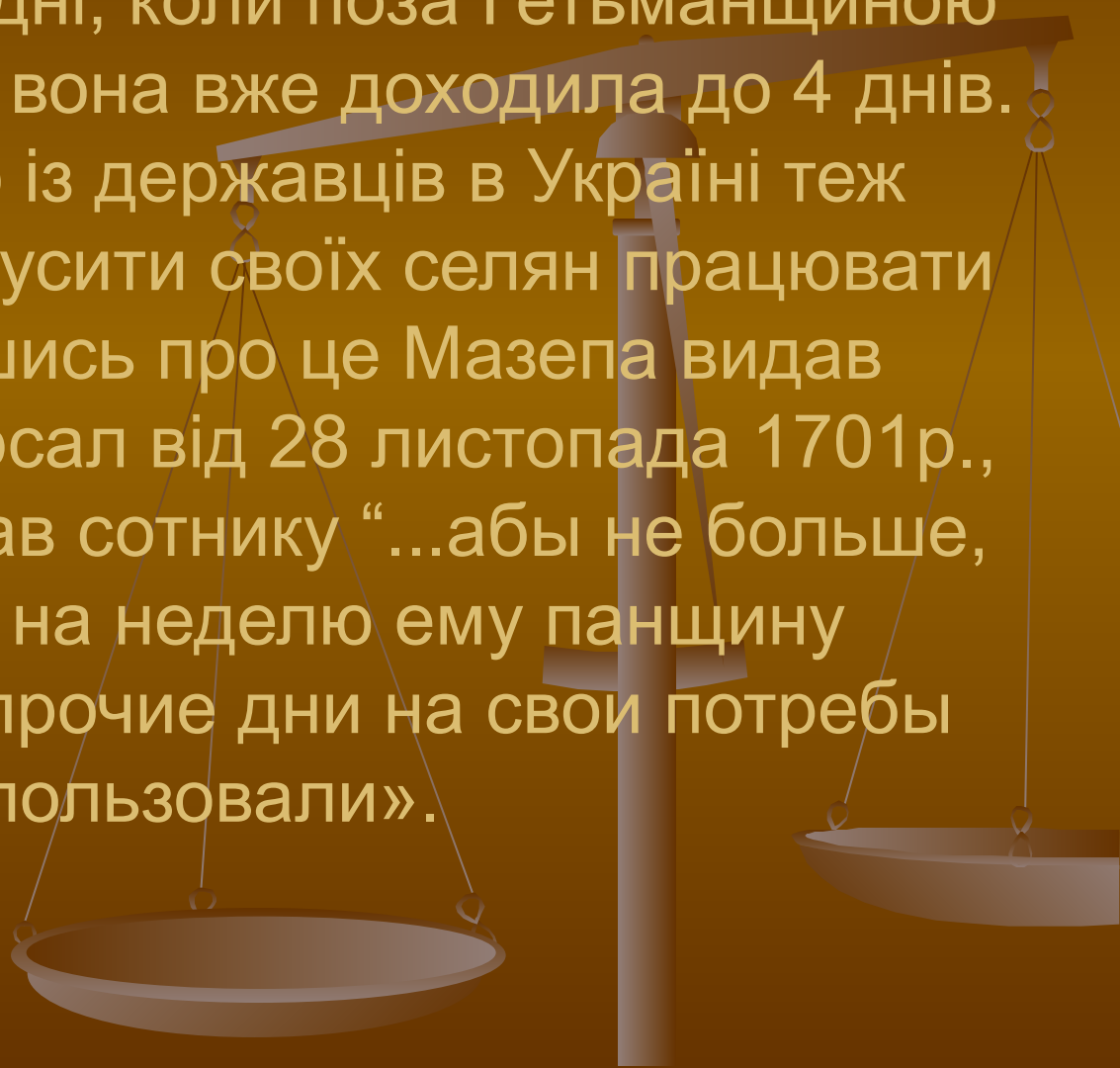
Іван Мазепа як політик

Мазепу представляють нам тільки факти радянської історіографії. Але є й документи, які навмисне приховували від народних мас. У вересні 1692р. Мазепа розіслав Універсали по всій Гетьманщині, якими наказував “...дабы никто из тех владителей не терзал работами великими и поборами вымышленными людей, не чинил им обиды и насилие, чтобы владели ими в меру, ничего выше меры не налагал...»

Панщина була встановлена на Лівобережжі і становила лише 2 дні, коли поза Гетьманщиною у російських князів вона вже доходила до 4 днів.

Щоправда дехто із державців в Україні теж зробили спроби змусити своїх селян працювати більше. Дізнавшись про це Мазепа видав спеціальний Універсал від 28 листопада 1701р., де суворо наказував сотнику "...абы не больше, а только 2 дня на неделю ему панщину отработывали, а прочие дни на свои потребности использовали».

Якщо Мазепа вірно служив Україні, то як пояснити ті привілеї, нагороди і титули, що сипались на нього майже щороку? Ось погляньте:

1696р. – Дорогі хутра від Петра I
за взяття Азова.

1700р. – Орден Андрія
Первозванного.

1702р. – Польський орден Білого
Орла.

1707р. – титул князя Священної
Римської імперії.

Іван Мазепа ЯК ДИПЛОМАТ

Мазепа був людиною передбачливою і потаємною. Він добре розумів, що треба чекати нагоди для втілення своїх планів, тому й задобрював Петра I, щоб у того не виникнуло підозри про справжні наміри Мазепа.

**Чому ж Мазепа пішов
на розрив з Москвою?**

**Які причини
штовхнули його на
цей крок?**

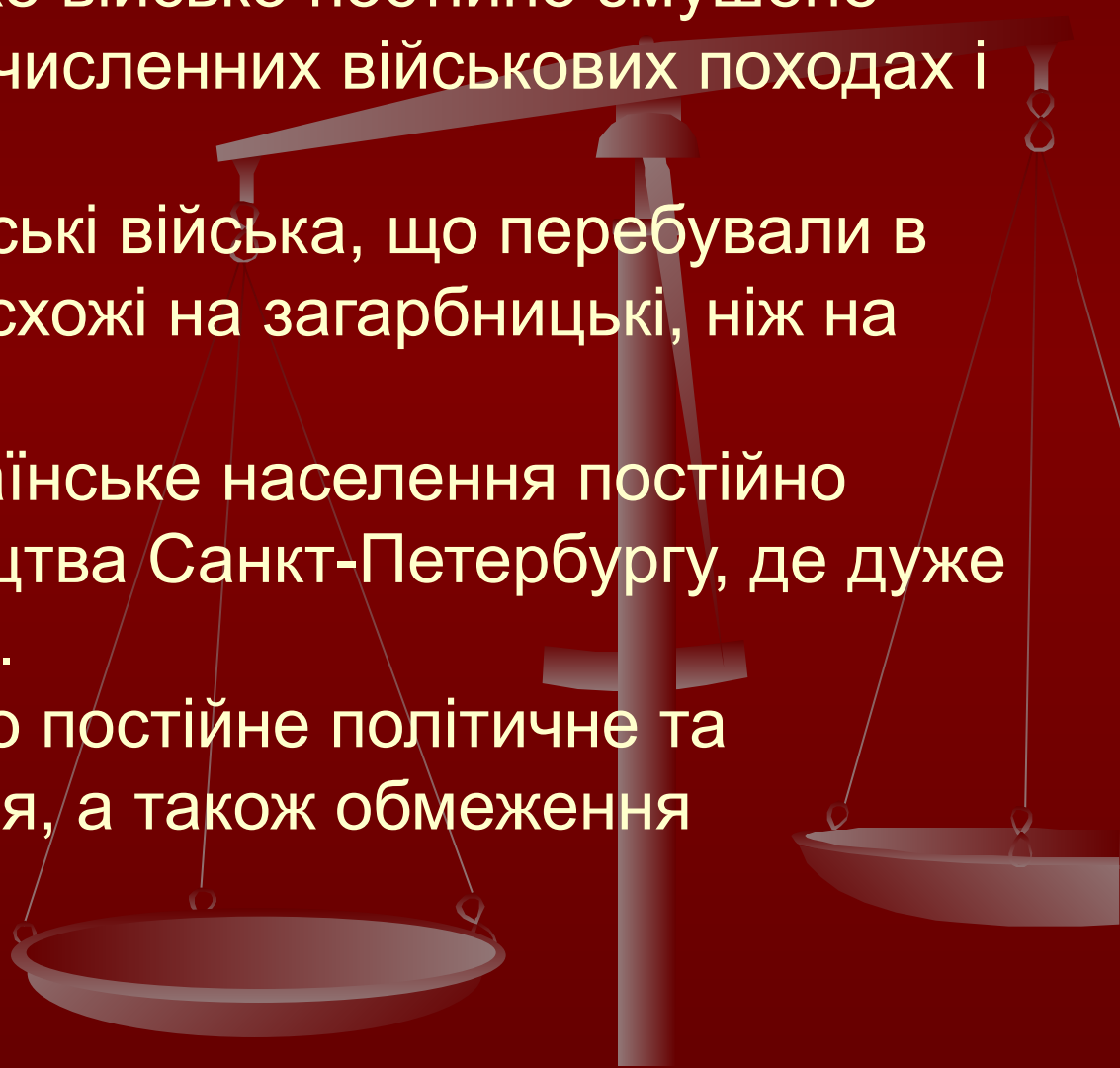
По-перше. Петро I заявив про реорганізацію козацької армії і перехід її до складу російської.

По-друге. Козацьке військо постійно змушене було брати участь у численних військових походах і боях.

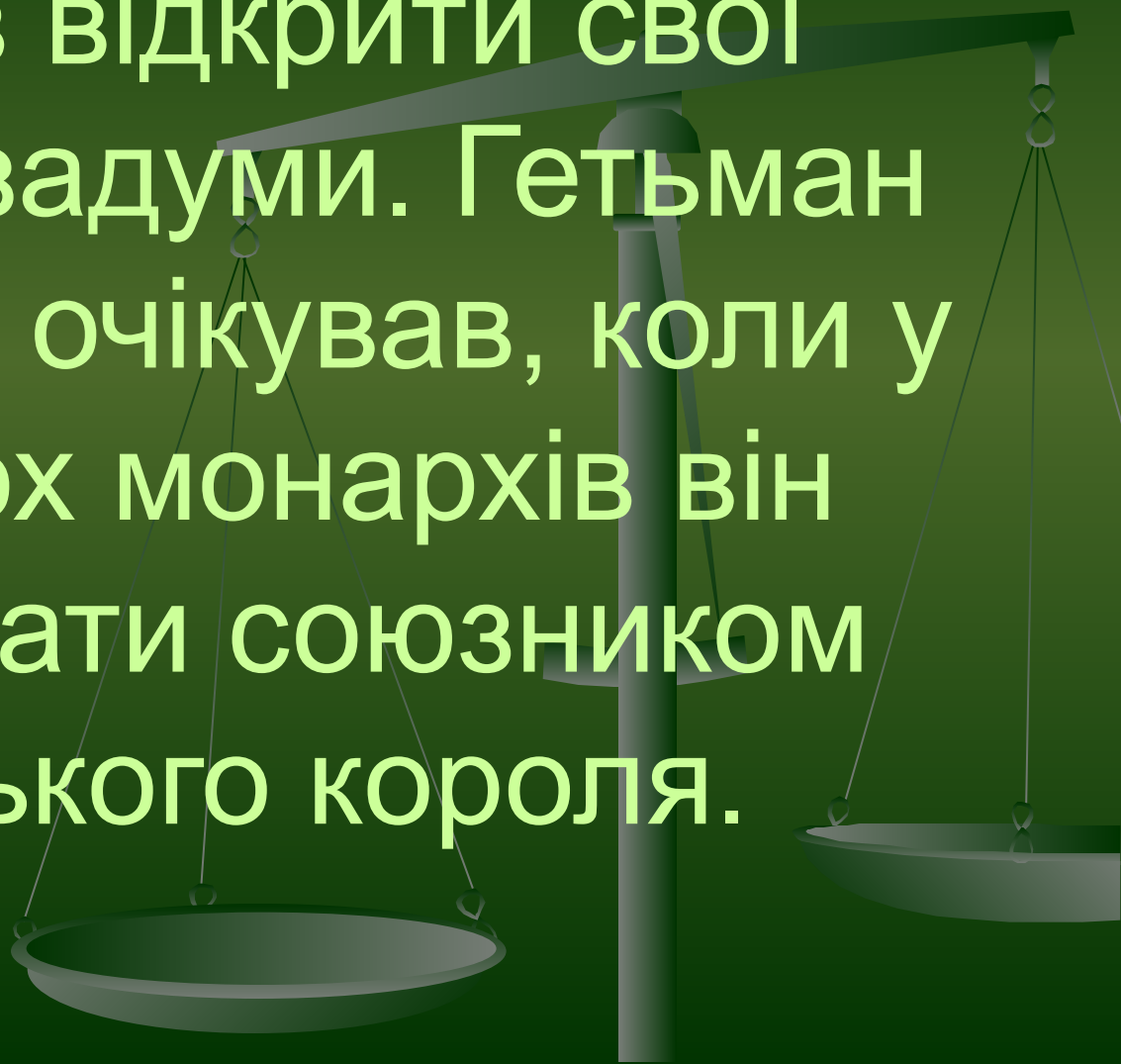
По-третє. Московські війська, що перебували в Україні більше були схожі на загарбницькі, ніж на союзні.

По-четверте. Українське населення постійно залучали до будівництва Санкт-Петербурга, де дуже багато людей гинуло.

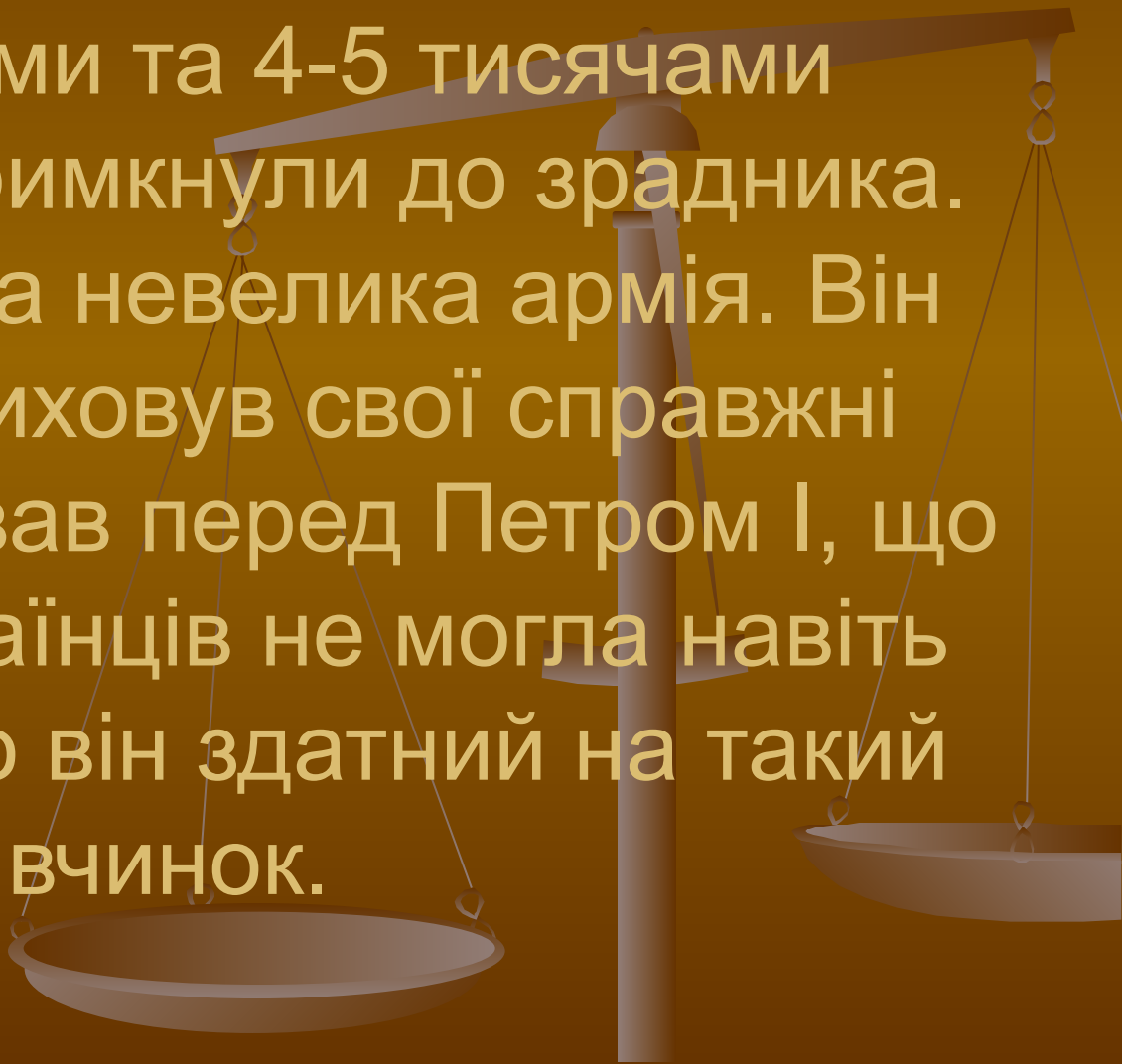
По-п`яте. Існувало постійне політичне та економічне гноблення, а також обмеження Гетьманщини.

Ось за цих умов Мазепа
вирішив відкрити свої
потаємні задуми. Гетьман
давно вже очікував, коли у
війні двох монархів він
зможе стати союзником
шведського короля.

Гетьман пішов на розрив з Москвою не один, а разом зі своїми однодумцями та 4-5 тисячами чоловік, що примкнули до зрадника. У Мазепи була невелика армія. Він так довго приховував свої справжні наміри і плазував перед Петром I, що більшість українців не могла навіть допустити, що він здатний на такий вчинок.

Чи думав Мазепа, що
буде з його народом,
якщо план не
вдасться? Чим
допоміг? Як
порятував?